

# Forkyndelsesoplæg Seniorkursus Vork Påskan 2023

## Løgne



# Indholdsfortegnelse

<b>Indholdsfortegnelse</b>	<b>2</b>
<b>Tema og koncept</b>	<b>3</b>
<b>Undertemaer og forslag til tekster</b>	<b>4</b>
<b>Rent praktisk</b>	<b>7</b>
<b>Fremgangsmåden på PLAN</b>	<b>7</b>
<b>Kompendium</b>	<b>8</b>

# Tema og koncept

I påsken 2023 er forkyndelsestemaet **Løgne**. I alle liv spiller løgne en større eller mindre rolle. Det er noget, vi formoder alle har oplevet at gøre og noget, vi formoder alle har oplevet andre gøre imod dem. Det kan være gjort i den gode gerning, i den dårlige, i en situation hvor man ikke føler, man havde andre valg, eller hvor løgneren var nemmere end sandheden. Løgneren er noget, der er relaterbart til hverdagen, men også noget, der ofte omtales i biblen. Der er yderligere skrevet utallige sange og fortællinger om løgne. Dog er det at lyve stadig et tabu for mange unge mennesker og mennesker i almindelighed. Derfor har vi valgt dette som tema for sammen med deltagerne at kunne snakke om og belyse, hvad løgneren er, hvornår den eventuelt er okay, og hvad man kan gøre for at undgå løgneren, når sandheden er svær.

Løgne bliver set meget forskelligt på, og inden for kristendommen er synet på løgne også umiddelbart ændret fra Det Gamle til Det Nye Testamente. Den gammeltestamentlige Gud ignorerer almindeligvis løgne, og i nogle tilfælde belønner han dem endda - som f.eks. da Jakob løj sig til at få Esaus velsignelse fra Isak (Første Mosebog, 27,1-45). Den første løgn i Det Gamle Testamente kom i øvrigt fra Gud selv, da han truede Adam og Eva med, at de ville dø, hvis de spiste af kundskabens træ. De spiste som bekendt af træet, men de døde ikke. Det moderne negative syn på løgn stammer i bibelsk forstand i høj grad fra Det Nye Testamente, hvor Gud kan se ind i menneskers hjerter, og hvor Djævelen er løgnens fader (Joh. 8,44).

Hvad er synet på løgne i dag?

Her følger en oversigt over kursets andagter og deres undertemaer:

Dag og type	Undertema	Hvem
Onsdag aften (Rammesættende)	Rammesættende	Forkyndelsesudvalget
Torsdag morgen (Alm. andagt)	Løgneren man gør for det gode (den hvide løgn)	
Torsdag aften (Gudstjeneste)	Løgneren, fordi sandheden har konsekvens	
Fredag morgen (Alm. andagt + indledende til lysningssamtale)	Kan løgn være okay?	
Lørdag morgen (Sangandagt)	Løgne	
To-go andagt (Gruppernes døgn)	Løgne vi fortæller os selv	
Søndag morgen (Kort andagt efter påskemorgensang)	Hvorfor lyve?	
Mandag morgen	Afsluttende	Kursuscheferne

Læs mere om forkyndelsesudvalgets tanker om undertemaerne og se forslag til tekster og andet inspirationsmateriale i næste afsnit.

# Undertemaer og forslag til tekster

## **Torsdag morgen - Løgnen man gør for det gode (den hvide løgn)**

Vi kender alle den løgn, der bliver sagt for at gøre et andet menneske mindre ked af det, end sandheden ville gøre. "JA, den trøje er flot til dig!", "Nej, nej jeg er ikke sur", "Ej det gør slet ikke noget", "Jeg ville vildt gerne komme, men jeg har desværre lovet at hjælpe min mor den dag".

Alt sammen løgne, men løgne der er sagt for at gøre en situation bedre. Nogle gange kan man sige en løgn, fordi sandheden skaber flere problemer, end løgnen gør. Andre gange stikker man folk en hvid løgn, fordi man egentlig godt ved, at det vil give modtageren en bedre dag end sandheden. Den hvide løgn vil nok såre mindre end sandheden, kan man undskylde sig med, men hvor går grænsen mellem en uskyldig løgn og en løgn, der stikkere dybere? Og findes der overhovedet uskyldige løgne?

*Forslag til tekster:*

Fleetwood Mac, "Little Lies". Denne sang handler om, hvordan man sommetider foretrækker løgn fremfor den hårde sandhed.

Kim Fupz Aakeson, "Sallies Historier: Verdens uartigste dreng" (børnetv): Om Svend-Bent der bliver sendt i lyveskole for at lære at stikke hvide løgn, så han ikke er så uartig: <https://www.youtube.com/watch?v=v5cv05XNgYw>

## **Torsdag aften (Gudstjeneste) - Løgnen, fordi sandheden har konsekvens**

Hvorfor lyver vi? En af de ting som motiverer os til at lyve er, når sandheden gør for ondt eller har for store konsekvenser. De fleste af os har måske oplevet det, når vi er bange for at såre dem vi holder af eller os selv. Kan man undskylde en løgn, hvis sandheden har for store konsekvenser?

Undertemaet kan også perspektiveres til et større samfunds- eller verdensplan; henimod hvordan andre lande, samfund og kulturer anser, hvad der er rigtig og forkert, og hvordan løgne i nogle tilfælde er nødvendige for at redde liv eller styre konflikter - eller hvordan de kan starte dem.

*Forslag til tekster:*

Peters fornægtelse af Jesus, Matthæusevangeliet 26, 69-75:

<https://www.bibelselskabet.dk/brugbibelen/bibelenonline/Matt/26>

Tøsedrengene, "Bruge og Bruges". Sangen handler om, at være træt af at lyve om sig selv og af den afstand, løgnen skaber til andre mennesker:

<https://www.youtube.com/watch?v=a7HhaUM43fI>

Soft Cell, "Tainted Love". Om et usundt forhold som man bliver i:

<https://www.youtube.com/watch?v=XZVpR3Pk-r8&t=4s> "

"Tre løgne, der har fået krige og konflikter til at rase":

<https://videnskab.dk/kultur-samfund/tre-loegne-der-har-faaet-krige-og-konflikter-til-at-rase>

## **Fredag morgen (+ oplæg til lysningssamtaler) - Kan løgn være okay?**

Hvornår er en løgn okay? Hvad er en god løgn, og hvad er en dårlig løgn? Til dette undertema er det vigtigste, at deltagerne får reflekteret over, hvad en løgn kan gøre ved en selv og ved andre, og hvornår man bruger den. Der behøver altså ikke at være et endeligt svar på spørgsmålet.

Her foreslår vi, at man kan stille alle deltagerne op på en række og stille dem dilemmaer ift. løggen. Fx: "Du siger til din mor, at du godt kan lide aftensmaden selvom du ikke kan - er dette en okay løgn?". Deltagerne skal så stille sig længst til højre for at være meget enig og længst til venstre for meget uenig. Denne øvelse kunne laves på boldbanen. Vi forestiller os, at spørgsmålene fra denne aktivitet ligeså kan fungere som oplæg til lysningssamtalerne, hvor deltagerne kan reflektere videre over disse spørgsmål/dilemmaer - og evt tale med deres instruktører om dem.

### *Forslag til tekster:*

Teksten om de 10 bud. Kan lede op til en snak om, hvorfor et af buddene er "Du må ikke vidne falsk mod din næste", og hvorfor vi alligevel gør det så tit:

[https://www.bibelselskabet.dk/brugbibelen/bibelenonline/2\\_mos/20?gclid=Cj0KCQiAtvSdBhD0ARIsAPf8oNnYYEvvHkol11wSZ9oP7FKl7yEagcYZMmnxEqGToME1CRiGyVenBAUaAkViEALw\\_wcB](https://www.bibelselskabet.dk/brugbibelen/bibelenonline/2_mos/20?gclid=Cj0KCQiAtvSdBhD0ARIsAPf8oNnYYEvvHkol11wSZ9oP7FKl7yEagcYZMmnxEqGToME1CRiGyVenBAUaAkViEALw_wcB)

Anne Linnet, "Det er ikke det du siger". Om hvordan løgne kan gøre ondt:

[https://www.youtube.com/watch?v=QlrH5v2\\_Tl8](https://www.youtube.com/watch?v=QlrH5v2_Tl8)

Videoportrættering af et etisk dilemma med løgn. Er det at lyve okay, hvis det skaber glæde for andre? <https://www.youtube.com/watch?v=OI-G23HF6Sw>

## **Lørdag morgen (Sangandagt) - Løgne**

Vi foreslår, at der er ét tydeligt tema til sangandagten (evt. bare overtemaet, Løgne) og at dette tema fremgår tydeligt i medarbejdernes valg af sange.

### **To-go andagt - Løgne vi fortæller os selv**

Formatet på en to-go andagt (i.e. at man er samlet i sin egen lille gruppe) giver en god mulighed for at få deltagerne selv i tale og evt. bede dem dele af *deres* erfaringer og tanker.

Undertemaet for denne andagt er derfor "Løgne vi fortæller os selv".

Tankerne bag valget er, at undertemaet kan åbne op for en snak om eksempelvis de fortællinger (løgne), vi giver os selv, der gør os dårligere - såkaldte bullshit-historier som "Det kan jeg ikke finde ud af", "Jeg er ikke god nok", osv.

Men også de fortællinger (løgne), vi kan fortælle os selv, der gør os bedre - "fake it till you make it"-tilgangen og positiv psykologi. Står man overfor en presset situation, kan man eksempelvis snyde sig selv til at vende den til noget positivt ved at "lyve" og sige til sig selv: "Det bliver mega sjovt! Det glæder jeg mig bare til!".

*Forslag til tekster:*

“Herren åbenbarer sig for Moses i den brændende tornebusk”, Anden Mosebog 3, 1-14 & 4, 1-17. Moses bliver stillet en stor opgave af Gud. Tre gange forsøgte Moses at sige nej til opgaven ved at sige, at han ikke var god nok, men Gud insisterede. Og således gik det til, at Moses påtog sig en opgave langt større, end han var klar over, at han kunne klare.

Ted-talk om powerposing - hvordan man med sit kropssprog kan snyde sig selv til en anden selvopfattelse:

[https://www.ted.com/talks/amy\\_cuddy\\_your\\_body\\_language\\_may\\_shape\\_who\\_you\\_are?language=da](https://www.ted.com/talks/amy_cuddy_your_body_language_may_shape_who_you_are?language=da)

Lucky Girl Syndrome - en TikTok-trend der advokerer for, at jo mere du overbeviser dig selv om, at du er heldig, jo flere heldige oplevelser får du:

<https://www.eyemindspirit.com/post/lucky-girl-syndrome-how-to-manifest-your-dream-life>

### **Søndag morgen (efter påskemorgen-sang) - Hvorfor lyve? (kort andagt)**

Vi har i løbet af ugen behandlet løggen for det gode, løggen fordi sandheden har konsekvens, og løgne vi fortæller os selv. Denne andagt er kortere og er tænkt som opsamlende på ugens tema. Noget af det, der ikke er behandlet og som kan tages op i denne er bl.a. snakken om, at løgne kan bruges til at skjule en frygt eller en skam, samt hvordan det modsatte, ærlighed, kan være givende i vores nære relationer, selvom det ind imellem er et sværere valg end den lette løgn.

*Forslag til tekster:*

Judas der forråder Jesus: (er uærlig i sin relation) - hvorfor gør han det, og hvordan har han det med det efterfølgende?

[https://www.bibelselskabet.dk/judas?gclid=Cj0KCQiAijSeBhCCARIsAHnAzT8mr6ZoyY8mP8rFVvwyBe5BE90RSClC6wr6c3bFN30VN4aZ4DGMJBwaAow9EALw\\_wcB](https://www.bibelselskabet.dk/judas?gclid=Cj0KCQiAijSeBhCCARIsAHnAzT8mr6ZoyY8mP8rFVvwyBe5BE90RSClC6wr6c3bFN30VN4aZ4DGMJBwaAow9EALw_wcB)

Tove Ditlevsen, “Umoralsk vise” - om hvad der er fedt ved at lyve, og om hvorfor vi alligevel forsøger at undgå det (eller skjule det).

Lyrics: <https://www.dr.dk/skole/dansk/uddrag-af-tekster-tove-ditlevsen>

Oplæst: <https://www.youtube.com/watch?v=gB0rurj75OQ>

Teaterstykket: “Kunsten at være okay”. Ærlig fortælling om, hvordan livet er andet end fedt anno 2022. Nogle gange er det bare okay. Giver det noget, hvis vi deler med hinanden fremfor at lyve for at fremstå sej? Eller er for stor ærlighed ubehagelig?

Klip: <https://www.youtube.com/watch?v=sPDNs4AELcQ>

# Rent praktisk

Forkyndelsesudvalget har udvalgt tema og undertemaer og fundet forslag til tekster til hver andagt. Det vil være de udvalgte undertemaer, der er udgangspunktet for hver andagt, men det er medarbejderne på den enkelte andagt, som i sidste ende vælger tekster og vinkel på undertemaet.

På PLAN-weekenden vælger medarbejderne sig ind på at planlægge en eller flere fællesaktiviteter, hvor (som noget nyt) de forskellige andagter også kan vælges mellem. Vælger man sig ind på en andagt, vil arbejdet herfra tage sit udspring i en dialog blandt de medarbejdere, der har valgt samme andagt; en dialog omkring hvordan man opfatter undertemaet, hvad det betyder for en selv og om der måske er noget i en af de foreslåede tekster, der stikker dybere.

Herfra bevæger man sig over i, hvordan man vil kommunikere dette til deltagerne. Her skal der inddrages ingredienser, som kan være alt lige fra placering, stemning, musik, aktivitet/ikke aktivitet, osv.

Der sættes en begrænsning på antal ingredienser, så deltagerne oplever varierede andagter. Eksempelvis er der otte andagter undervejs i kurset, men der er måske kun to ingrediens-kort med titlen "Bålhytten". Det vil sige, at max to af andagterne kan afholdes i bålhytten. Husk at udgangspunktet skal være i undertemaet og jeres diskussion omkring dette. På PLAN har forkyndelsesudvalget de tilgængelige ingrediens-kort klar i rette antal. Det er også i ingrediens-fasen, at der vælges sange. Husk at I både kan bruge March&Lejr men også andre sange, som I mener er passende.

## Fremgangsmåden på PLAN

1. Vælg dig ind på en andagt
2. Tal i medarbejdergruppen om undertemaet (10-15 min.)
3. Vælg jeres 6 ingredienser - fysiske sedler (begrænset antal i nogle kategorier)
  - Stemning
  - Placering
  - Virkemidler
  - Musik (akustisk, kor, big band)
  - Sang
  - Bøn
4. Lav en plan for andagten
5. Skriv jeres plan i andagtsskema på hjemmesiden **senest den 20. marts!** Det ligger også et skema i drev, men som er et redskab til jer selv.
6. Book materialer i materialebookingen på [www.seniorkursusvork.dk/login](http://www.seniorkursusvork.dk/login) **senest den 20. marts!**
  - I SKAL booke musik, dvs. skrive hvilke sange I skal bruge og hvilke instrumenter i andagtsskemaet på hjemmesiden senest den 20. marts.
  - I SKAL booke smede, hvis I har brug for hjælp til lys, bænke og/eller andet.

# Kompendium

Vi vil tilstræbe at få lavet et Andagtskompendium, som bliver sendt ud til deltagerne efter endt kursus. For at vi kan gøre dette opfordrer vi andagtsgrupperne til at gøre ekstra meget ud af andagtsskemaet på [drevet](#) (som I får mere at vide om på PLAN). Udfyldelsen af skemaet skal altså være klar til at komme direkte i et kompendium efter kurset og skal derfor ikke være udfyldt blot med stikord.